

Briuselis, 2018 10 11
COM(2018) 686 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

2019 m. Sąjungos Europos standartizacijos darbo programa

{SWD(2018) 434 final}

1. Įvadas

Standartai – būtinos tinkamo bendrosios rinkos veikimo priemonės. Jie padeda užtikrinti spartesnį ekonomikos augimą pašalinant kliūtis, trukdančias naujoviškiems ir konkurencingiems produktams ir paslaugoms patekti į rinkas, ir plėtojant prekybą naujose rinkose. Taikant standartus, didinamas produktų ir paslaugų suderinamumas, gerinama jų kokybė ir didinamas veiksmingumas, nes gamintojams suteikiamas patikimas pagrindas investuoti į naujas technologijas ir procesų skaitmeninimą. Standartai taip pat suteikia galimybę gamintojams valdyti perėjimo prie mažaanglių energijos išteklių procesą, dalyvauti pasaulinėse vertės grandinėse ir į produktus įtraukti paslaugų aspektus.

Norint kuo labiau padidinti teigiamą standartizacijos poveikį, svarbiausia yra užtikrinti vidinę Europos standartizacijos sistemos sąveiką, be kita ko, atsižvelgiant į tarptautinį standartizacijos aspektą. Ši sąveika turi apimti MVĮ ir pradedančiąsias įmones, taip vidaus rinkoje stiprinant inovacijas ir technologijas.

Komisija savo svarbiausio tikslo užtikrinti pažangų, tvarų ir integracinį augimą siekia imdamasi veiksmų, nustatytų jos metinėse darbo programose. Įgyvendinant daugumą iš šių veiksmų, Europos standartai atlieka vieną iš svarbesnių pagalbinių vaidmenų, nes padeda lengviau įgyvendinti atitinkamus teisės aktus – jais suteikiama atitiktis esminiams jų reikalavimams prielaida. Be to, standartais užtikrinamas keleto sektorių, pvz., IRT, sąveikumas, taip sudarant sąlygas kurti naujas technologijas, taikomąsias programas ir paslaugas ir remiant Europos ekonomikos augimą ir konkurencingumą.

Be darnųjų standartų, kurių oficialiai paprašė Komisija teisėkūros procedūra priimamiems aktams pagrįsti, taip pat esama nemažai Europos standartų ir Europos standartizacijos leidinių, kuriuos parengė Europos standartizacijos organizacijos¹ (ESO). Gali būti, kad oficialiai nebuvo paprašyta parengti šių standartų, tačiau jie vis tiek reikalingi Komisijos įgyvendinamai politikai pagrįsti. Šioje metinėje 2019 m. Sąjungos Europos standartizacijos darbo programoje (toliau – metinė darbo programa) nustatyta keletas pagrindinių šiuo požiūriu svarbių politikos sričių. Šios sritys – tai energetika, žiedinė ekonomika, gynyba, saugumas, vidaus rinka ir bendroji skaitmeninė rinka. Programoje išdėstyti strateginiai Europos standartizacijos prioritetai, kuriais grindžiami tiek ES teisės aktai, tiek jos politika. Metinėje darbo programoje šie strateginiai prioritetai taip pat nagrinėjami atsižvelgiant į platesnio masto tarptautinio bendradarbiavimo standartizacijos klausimais aplinkybes.

Europos standartizacijos sistema grindžiama išskirtine sistema – privilegijuota viešojo ir privačiojo sektorių, t. y. Komisijos ir ESO, partneryste, atitinkančia Reglamento (ES)

¹ CEN (Europos standartizacijos komitetas), CENELEC (Europos elektrotechnikos standartizacijos komitetas) ir ETSI (Europos telekomunikacijų standartų institutas).

Nr. 1025/2012² nuostatas. 2019 m. metinėje darbo programoje nustatytos pagrindinės būsimos šios partnerystės, įskaitant svarbų įtraukimo principą, raidos kryptys.

Patvirtinusi komunikatą dėl XXI amžiaus Europos standartų³, Komisija glaudžiai bendradarbiavo su savo partneriais iš pramonės sektoriaus, valdžios institucijų, nevyriausybinių organizacijų ir akademinės bendruomenės, kad įgyvendintų šiame komunikate pasiūlytas iniciatyvas, be kita ko, susijusias su valdymo ciklu, kuriuo siekiama stiprinti dialogą su ES teisėkūros institucijomis, ir Bendros standartizacijos iniciatyvos⁴ (BSI) plėtojimu. BSI bus baigta įgyvendinti 2019 m., todėl šioje metinėje darbo programoje siūlomos sritys, į kurias reikėtų sutelkti dėmesį paskutiniais šios iniciatyvos įgyvendinimo metais.

Ši darbo programa parengta pasinaudojant itin vertinga informacija, sukaupta per 2018 m. birželio mėn. surengtą institucijų dialogą, kuriame dalyvavo aukšto lygio standartizacijos bendruomenės, pramonės, Komisijos, Europos Parlamento, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto, Regionų komiteto atstovai ir kiti Europos standartizacijos suinteresuotieji subjektai.

Šis renginys buvo galimybė pasikeisti idėjomis apie strateginius klausimus, pateikti atsiliepimų apie Komisijos standartizacijos srities iniciatyvas ir atvirai aptarti būsimus politikos prioritetus, taip pat Europos standartizacijos sistemos stiprinimo būdus. Per šias diskusijas aptarta daug įvairių temų, įskaitant bendrą standartizacijos sistemos veikimą, klausimus, susijusius su jos valdymo procesais, ir ES standartizacijos prioritetų kryptis, be kita ko, atsižvelgiant į platesnio masto tarptautines aplinkybes. Kaip itin svarbus aspektas pabrėžtas Europos švietimo sistemos indėlis remiant naujas technologijas ir rengiant naujos kartos ekspertus. Be to, daugiašalė suinteresuotųjų subjektų platforma IRT standartizacijos klausimais⁵ ir atnaujinamasis IRT standartizacijos veiksmų planas paminėti kaip tinkami bendradarbiaujamojo planavimo ir suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo pavyzdžiai.

Komisija, rengdama svarbias su šiuo dialogu susijusias išvadas, nagrinėja galimybes ateityje toliau naudotis šiuo formatu. Šio dialogo rezultatais bus naudojamosi nuolatiniam darbo standartizacijos srityje prioritetų nustatymo procesui pagrįsti. Į juos taip pat bus atsižvelgiama organizuojant vidaus svarstymus ir nustatant parengiamuosius veiksmus, kurių ketinama imtis prieš rengiant Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 įgyvendinimo ataskaitą. Šią ataskaitą parengs Komisija ir ją pateiks Europos Parlamentui ir Tarybai⁶.

² 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos.

³ COM(2018) 358.

⁴ C(2016) 3211.

⁵ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/european-multi-stakeholder-platform-ict-standardisation>

⁶ Vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 24 straipsnio 3 dalyje nustatyto įpareigojimu.

2. Strateginiai Europos standartizacijos prioritetai, kuriais grindžiami Sąjungos teisės aktai ir politika⁷

2.1. Veiksmai, kuriais remiama bendrosios skaitmeninės rinkos strategija

Norint pasinaudoti visa nauda, kurią gali suteikti bendroji skaitmeninė rinka, labai svarbu galėti naudotis IRT standartais ir techninėmis specifikacijomis, visų pirma siekiant užtikrinti produktų, paslaugų ir įrenginių tarpusavio sąveikumą. Komisija, bendradarbiaudama su Europos ir tarptautinėmis standartizacijos organizacijomis ir kitais forumais bei konsorciumais, taip pat su pramonės ir visuomeniniais suinteresuotaisiais subjektais, padarė pažangą visose prioritetinėse srityse, nurodytose Komunikate dėl bendrajai skaitmeninei rinkai skirtos IRT standartizacijos prioritetų⁸, kaip nurodyta Komunikate dėl ES standartizavimo politikos įgyvendinimo ir Europos standartų indėlio į ES politiką⁹.

Skaitmeninimo varomoji jėga yra pavienių pramonės sektorių poreikis gerinti savo veiklos rezultatus, taip pat jų klientų ir tiekėjų lūkesčiai. Todėl, rengiant IRT standartus, svarbu įtraukti ne tik paslaugų teikėjus, bet ir paslaugų gavėjus, įskaitant visuomenės pažeidžiamų asmenų ir mažumų grupes, pavyzdžiui, neįgaliuosius. Siekiant užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į atitinkamus teisės aktus, pavyzdžiui, į ES duomenų apsaugos taisykles, standartizacijos klausimus taip pat reikia spręsti ES lygmeniu.

Standartizacijos, kuria grindžiama ES politika, poreikiai išdėstyti atnaujinamajame IRT standartizacijos veiksmų plane, kurį skelbia Komisija. Atnaujinamojo IRT standartizacijos veiksmų plano¹⁰ 2018 m. versijoje nustatyta 170 veiksmų, suskirstytų į keturias temines sritis: pagrindinės priemonės, visuomenės uždaviniai, bendrosios rinkos inovacijos ir tvarus augimas.

Tinkamų sąlygų skaitmeniniams tinklams ir paslaugoms klestėti sudarymas yra vienas iš trijų bendrosios skaitmeninės rinkos strategijos ramsčių. Standartizacija padės siekti šio tikslo 2019 m., daugiausia dėmesio skiriant tokioms sritims kaip daiktų internetas, didieji duomenys, blokų grandinė, sąveikiosios intelektinės transporto sistemos ir autonominis vairavimas, e. sveikata, pažangieji miestai, prieinamumas, e. valdžia ir dirbtinis intelektas. Suderinus 5G ryšio spektrą ir iki 2019 m. pabaigos parengus visuotinius 5G ryšio standartus, kaip numatyta 5G veiksmų plane, bus skatinama investuoti į 5G ryšio tinklus ir taikomąsias programas.

Kibernetinio saugumo reikalavimais turėtų būti užtikrinama panaši apsauga nuo kibernetinių išpuolių prieš programinės ir aparatinės įrangos valdymo procesus, sistemas ir įrenginius. Komisija savo 2017 m. pasiūlyme dėl reglamento dėl ES kibernetinio saugumo akto¹¹ pasiūlė

⁷ Žr. prie šio komunikato pridedamame Komisijos tarnybų darbiniam dokumente nurodytus veiksmus.

⁸ COM(2016) 176

⁹ COM(2018) 26 ir SWD(2018) 15.

¹⁰ http://ec.europa.eu/growth/industry/policy/ict-standardisation_en#rolling_plan_ict_standardisation.

¹¹ COM(2017) 477.

sukurti ES IRT produktų ir paslaugų saugumo sertifikavimo sistemą. Diegiant sertifikavimo sistemas, standartais ir techninėmis specifikacijomis bus naudojamos atitinkamai konkreitiems kibernetinio saugumo reikalavimas nustatyti ir įvertinti.

Blokų grandinės technologija padeda užtikrinti saugų ir patikimą duomenų saugojimą ir mažinti sandorių išlaidas, todėl internetiniai ekonominiai sandoriai tampa itin atsekami ir saugūs. Kadangi šioje sistemoje telkiami viešieji ir privatieji tinklai, standartizacija reikalinga įvairių blokų grandinės technologijos konfigūracijų tarpusavio sąveikumui užtikrinti. 2018 m. vasario 1 d. Komisija pradėjo įgyvendinti iniciatyvą „ES blokų grandinės observatorija ir forumas“ (angl. *EU Blockchain Observatory and Forum*). Jos Blokų grandinės politikos ir pagrindinių sąlygų darbo grupė (angl. *Working Group on Blockchain Policy and Framework Conditions*) nagrinės, be kita ko, su technologijų ir ekosistemos pokyčiais susijusius klausimus, pavyzdžiui, sąveikumo klausimą, nes šiose srityse standartizacija gali pasiūlyti atitinkamų sprendimų. Ji taip pat ES lygmeniu nustatys visus su blokų grandinės standartizacija susijusius poreikius¹².

Dirbtinis intelektas (DI) daro didelį poveikį ekonomikai ir visuomenei ir daugeliu aspektu turi įtakos kasdieniam mūsų gyvenimui. Būtina rinkai paruošti DI produktus ir paslaugas ir užtikrinti jų atitiktį saugos standartams¹³. Europos dirbtinio intelekto aljansas bus orientacinė apmąstymams ir svarstymams apie DI skirta Europos platforma. Šiuo metu Komisija steigia aukšto lygio ekspertų grupę – ji veiks kaip Europos dirbtinio intelekto aljanso darbui vadovaujanti iniciatyvinė grupė ir padės nustatyti standartizacijos poreikius.

2.2. Veiksmai, kuriais remiama energetikos sąjunga ir kova su klimato kaita

Visų rūšių transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekio mažinimo tikslais siekiama mažinti transporto sektoriuje išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kartu užtikrinant šio sektoriaus konkurencingumą ir padedant vartotojams sutaupyti degalų. Tokie tikslai taip pat gali padėti gerinti mūsų miestų oro kokybę ir duoti naudos aplinkai. Kartu jais automobilių pramonės sektorius skatinamas ieškoti būdų, kaip mažinti degalų sąnaudas. Komisija nustatė savo tikslus¹⁴, o standartizacijos tikslas – nustatyti standartus, padėsiančius pramonei mažinti išmetamą CO₂ kiekį skatinant diegti inovacijas ir didinant transporto priemonių efektyvumą (t. y. gerinant jų aerodinamines savybes).

Į trečiąjį judumo dokumentų rinkinį¹⁵ įtrauktu pasiūlymu dėl ES reglamento dėl padangų ženklavimo¹⁶ siekiama padėti didinti degalų naudojimo efektyvumą ir saugą ir mažinti jų

¹² Komisija tiesiogiai dalyvauja standartizacijos procese palaikydama ryšius su ISO 307-uoju techniniu komitetu blokų grandinės ir paskirstytųjų technologijų klausimais (angl. *ISO Technical Committee 307 on blockchain and distributed technologies*). Ji taip pat palaiko ryšius su CEN Blokų grandinės ir paskirstytojo registro technologijų ekspertų grupe (angl. *Focus Group on Blockchain and Distributed Ledger Technologies*), kurios pradinė užduotis yra parengti ES baltąją knygą dėl blokų grandinės standartizacijos. Ji taip pat ES lygmeniu nustatys visus su blokų grandinės standartizacija susijusius poreikius.

¹³ Daugiau informacijos pateikiama COM(2018) 237.

¹⁴ COM(2018) 284.

¹⁵ https://ec.europa.eu/transport/modes/road/news/2018-05-17-europe-on-the-move-3_en.

keliamą triukšmą, šiuo tikslu padangas perkantiems vartotojams suteikiant daugiau informacijos. Standartai galėtų, pavyzdžiui, padėti plėtoti suderintus tokių eksploatacinių charakteristikų kaip sukibimas su ledu bandymus ir tokią informaciją įtraukti į etiketes, kad vartotojai galėtų susidaryti išsamesnį vaizdą apie padangų eksploatacines charakteristikas žiemos sąlygomis. Siūlomu reglamentu taip pat suteikiama galimybė į etiketę įtraukti informaciją apie padangų dilimą. Nustatyta, kad dylančios padangos yra didžiausias taršos mikroplastiku šaltinis, tačiau trūksta bandymų metodų, kuriais būtų galima pagrįsti tokią politikos priemonę.

Galiausiai standartai gali padėti žalinti laivybos sektorių, šiuo tikslu vandens transporto priemonėse naudojant alternatyviuosius degalus (pvz., pasitelkiant iš iškastinio kuro išgaunamas SGD, biomasės arba elektros energijos panaudojimo dujoms gaminti technologijas, elektrą, vandenilį).

Komisija plečia ekologinio projektavimo reikalavimų taikymo sritį, įtraukdama naujas produktų kategorijas: siurblius, vietinius patalpų šildytuvus, kietojo kuro vietinius patalpų šildytuvus, šildymo gaminius, vėsinimo gaminius, aukštatemperatūrius technologinius aušintuvus, ventiliatorinius konvektorius, oro kondicionierius ir baterijas. Tikimasi, kad per ateinančius kelerius metus bus parengtos techninės specifikacijos, reikalingos šiems naujiems reikalavimams įgyvendinti.

2.3. Veiksmai, kuriais remiamas Žiedinės ekonomikos veiksmų planas

Saugesnis eismas, mažiau taršios transporto priemonės ir pažangesni technologiniai sprendimai padeda didinti ES pramonės konkurencingumą ir duoda aiškios naudos jos piliečiams. Remdamasi Europos baterijų aljanso¹⁷ atliktu darbu, Komisija parengė Strateginį baterijų kūrimo ir gamybos Europoje veiksmų planą¹⁸. Kalbant konkrečiai, šiame plane numatyti standartizacijos srities veiksmai, kuriais siekiama nustatyti galimybes parengti baterijoms skirtą standartizuotą ES gyvavimo ciklo analizės schemą. Be to, būtų galima apsvarstyti ekologinio projektavimo vaidmenį siekiant nustatyti baterijų projektavimo ir naudojimo tvarumo reikalavimus. Atsižvelgiant į tai, bus išnagrinėtas galimas Europos standartų vaidmuo sudarant sąlygas saugiai ir tvariai gaminti, (pakartotinai) naudoti ir perdirbti baterijas.

Kalbant apie plastiką, viena iš nedidelio perdirbtų plastikų naudojimo priešasčių yra daugelio produktų prekės ženklų savininkų ir gamintojų nuogąstavimai – jie baiminasi, kad perdirbti plastikai neatitiks jų poreikių užsitikrinti patikimą, didelės apimties nuolatinės kokybės specifikacijas atitinkančių medžiagų tiekimą. Atsižvelgiant į tai, nustatant surūšiuotų plastiko atliekų ir perdirbtų plastikų kokybės standartus, antrinio perdirbimo veiklą būtų galima labiau

¹⁶ COM(2018) 296.

¹⁷ Europos baterijų aljansas (EBA) Europos Komisijos pirmininko pavaduotojo M. Šeščovičiaus iniciatyva pradėjo veikti 2017 m. spalio mėn.,

https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/european-battery-alliance_en.

¹⁸ Komunikato COM(2018) 293 2 priedas.

integruoti į plastiko vertės grandinę. Nustačiusi standartizacijos poreikius¹⁹, Komisija pasiūlys parengti standartus – jais bus sprendžiami su antrinio perdirbimo procedūromis ir infrastruktūra susiję klausimai. Be to, Europinėje plastikų žiedinėje ekonomikoje strategijoje nustatyta, kad reikia sukurti mikroplastikų atplyšimo nuo, *inter alia*, audinių vertinimo metodus. 2019 m. standartizacijos institucijos turės peržiūrėti ir galbūt išplėtoti bandymų metodus, kuriais siekiama įvertinti mikroplastiko išleidimą į vandenį plaunant sintetinius audinius. Tai padaryti įsipareigota Tarpsektoriniu susitarimu²⁰.

Į neseniai pateiktą pasiūlymą dėl Direktyvos dėl tam tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo²¹ Komisija įtraukė reikalavimą gėrimų tarą pateikti rinkai tik su prie jos pritvirtintais kamšteliais ir dangteliais, nes kamšteliai ir dangteliai yra vieni dažniausiai randamų šiukšlių vienetų. Siekdama užtikrinti gerą vidaus rinkos veikimą įsigaliojus direktyvai, Komisija pasiūlyme taip pat nurodė, kad būtina parengti darnųjį standartą; Taryba ir Europos Parlamentas taip pat mano, kad tai labai svarbu.

2.4. Veiksmai, kuriais remiama stipresnė ir teisingesnė vidaus rinka, turinti tvirtesnę pramoninę bazę

Standartizacija – svarbi stipresnės ir teisingesnės vidaus rinkos sąlyga. Siekiant užtikrinti įvairių sistemų sąveikumą, labai svarbu nustatyti pagrindinius techninius standartus; be to, tai gali labai padėti taikyti novatoriškus sprendimus. Į neseniai patvirtintą judumo dokumentų rinkinį, kuriuo siekiama padėti transporto sektoriui konkurencingai ir socialiniu požiūriu teisingai pereiti prie švarios energijos ir skaitmeninimo, įtraukta keletas iniciatyvų. Pavyzdžiui, transporto priemonėms važiuojant vilkstine, autonominėms transporto priemonėms sudaromos sąlygos važiuoti saugiai naudojantis tarpusavyje sąveikiomis automatinėmis pažangiomis kontrolės sistemomis. Tokiu atveju vedančioji transporto priemonė kontroliuoja visų kitų transporto priemonių greitį ir kryptį. Tai – perspektyvi technologija, skirta mūsų kelių saugumui ir transporto efektyvumui didinti. Standartizacija turėtų padėti įgyvendinti siūlomą ES reglamentą²², šiuo tikslu nustatant technines specifikacijas, padedančias patenkinti šios sistemos tarpusavio susietumo ir sąveikumo poreikius. Kartu Komisija toliau stengsis išspręsti²³ su radijo dažnių spektru susijusius klausimus, kad paremtų 5,9 GHz dažnių juostoje veikiančias susietajam ir automatizuotam judumui skirtas radijo ryšio prieigos technologijas.

Siekiant ES teritorijoje užtikrinti saugias važiavimo sąlygas, turi būti derinami tokie procesai kaip kelių infrastruktūros kūrimas, diegimas ir valdymas. Standartais galėtų būti skatinama derinti valstybėse narėse taikomas procedūras ir reikalavimus ir tarpusavyje dalytis šios srities žiniomis.

¹⁹ Kai bus gauti šiuo metu vykdomų vadinamųjų papildomų ir preliminarių veiksmų dėl tvirų cheminių medžiagų pagal dotacijos susitarimą Nr. CEN/000/2017-05 „Tvrios cheminės medžiagos“ rezultatai.

²⁰ Šį susitarimą pasirašė penkios pramonės įmonių asociacijos: AISE, CIRFS, EOG, EURATEX ir FESI.

²¹ COM(2018) 340.

²² COM(2018) 286.

²³ Daugiau informacijos pateikiama COM(2018) 283.

Be to, siekiant užtikrinti didesnę saugą, šalinti technines kliūtis ir sparčiai diegti inovacijas, daug dėmesio ir toliau bus skiriama naujų techninių specifikacijų, susijusių su geležinkelių sistemos infrastruktūros ir riedmenų posistemų sąveikumui, nustatymui.

Sukūrus transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) pagrindinį tinklą ir koridorius, transporto pajėgumai vidaus rinkoje bus didinami nedidinant išmetamo CO₂ kiekio. Standartizacija galėtų padėti surasti sprendimus, kuriais būtų užtikrinamas šio tinklo elektroninių sistemų sąveikumas ir tarpusavio sąsajos.

Kartu su e. sąskaitų faktūrų išrašymu, elektroninė krovinių vežimo informacija padės didinti logistikos sektoriaus efektyvumą. Kiek tai sietina su elektronine krovinių vežimo informacija, standartai turėtų padėti lengviau sukurti vienodą požiūrį į elektroninių dokumentų priėmimą.

Komisija taip pat paprašys atnaujinti standartus, reikalingus valstybėse narėse vežamiems pavojingiesiems kroviniams patikrinti ir nustatyti.

2.5. Veiksmai, kuriais remiamas Europos gynybos veiksmų planas

Europos gynybos rinka suskaidyta, o šios srities pramonės subjektai bendradarbiauja nepakankamai. Todėl viena iš trijų Gynybos veiksmų plane²⁴ paskelbtų priemonių yra sukurti atvirą ir konkurencingą ES gynybos bendrąją rinką. Įrodyta, kad, remiant atvirumą ir konkurenciją vidaus rinkoje, Europos standartizacija padeda pasiekti gerus rezultatus. Komisija siūlo Europos gynybos agentūrai, bendradarbiaujant su Europos standartizacijos organizacijomis, pradėti rengti standartizacijos gynybos srityje veiksmų planą.

2.6. Veiksmai, kuriais remiama Europos kosmoso strategija

Iki 2020 m. turi būti įdiegta GALILEO sistema ir užbaigtas eksploataavimo etapas (pradėtas 2017 m.). Tai reiškia, kad iki to laiko turės būti visapusiškai įdiegtas kosmoso segmentas, o visos paslaugos – pripažintos visapusiškai veikiančiomis. Komisija siūlo Europos GNSS agentūrai, bendradarbiaujant su Europos standartizacijos organizacijomis, pradėti rengti standartizacijos šioje srityje veiksmų planą.

2.7. Veiksmai, kuriais remiama Europos saugumo darbotvarkė

Siekiant įveikti naujus su saugumu susijusius sunkumus, Europos Sąjungoje finansuojama mokslinių tyrimų veikla, kuria siekiama Europos lygmeniu tobulinti saugumo technologijas. ES saugumo pramoninė bazė yra pakankamai tvirta, kad galėtų pasiūlyti reikiamų sprendimų. Tačiau šiame pramonės sektoriuje, norint plačiu mastu naudotis ES finansuojamų mokslinių tyrimų rezultatais, reikia panaikinti esamą susiskaidymą. Standartai galėtų padėti užpildyti šią

²⁴ COM(2016) 950.

spragą. Sudarant tarpvalstybinius sandorius, jie gali padėti užtikrinti masto ekonomiją ir mažinti informacijos apie pasiūlą ir paklausą spragas.

3. Tarptautinis bendradarbiavimas

Norint Europoje kurti darbo vietas ir užtikrinti ekonomikos augimą, visų pirma atsižvelgiant į kintančią tarptautinės prekybos politikos dinamiką²⁵, pagrindinės sąlygos yra stiprinti ES pramonės konkurencinę padėtį pasaulinėje vertės grandinėje ir padėti jai įsitvirtinti tarptautinėse rinkose.

Šiuos tikslus visų pirma galima pasiekti stengiantis kuo labiau suderinti tarptautinius ir Europos standartus, taip pat skatinant bendrai naudotis Europos ir (arba) tarptautiniais standartais už ES ribų.

2019 m. Komisija toliau stiprins politinį dialogą su tarptautinėmis standartizacijos institucijomis ir dalyvaus atitinkamuose tarptautiniuose forumuose²⁶. Komisija taip pat palaikys ryšius su tarptautinėmis standartizacijos organizacijomis, pavyzdžiui, ISO/IEC/JTC1/ITU-T, ir prireikus veiksmus derins su savo techniniais komitetais.

Derėdamasi dėl įvairių tarptautinės prekybos priemonių, pavyzdžiui, laisvosios prekybos susitarimų²⁷, ES ir Ukrainos asociacijos susitarimo²⁸, Rytų partnerystės²⁹, atnaujintos ES ir Afrikos partnerystės³⁰ ir Europos ir Azijos ryšių proceso³¹, jas rengdama ir įgyvendindama, Komisija taip pat populiarins Europos standartizaciją ir padės rengti skyrius dėl techninių prekybos kliūčių.

Siekdama lengvinti prekybą ir mažinti biurokratinės kliūtis, taip pat išlaidas, Komisija pradės dialogą standartų klausimais su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis³².

Be to, Komisija užtikrins matomumo projektų, pavyzdžiui, dabartinių į Kiniją ir Indiją komandiruojamiems Europos standartizacijos ekspertams skirtų programų, kartu su Kinija sukurtos internetinės standartizacijos platformos³³, taip pat su tarptautiniu bendradarbiavimu IRT standartizacijos klausimais susijusių projektų³⁴ tęstinumą. Bendras tokių veiksmų tikslas yra pristatyti Europos standartizacijos sistemą kaip patrauklią alternatyvą kitoms regioninėms

²⁵ Kintančios tarptautinės dinamikos pasekmės Komisijos formuojamai politikai (pvz., pramonės politikai) buvo viena iš temų, aptartų 2018 m. birželio mėn. vykusio institucijų dialogo standartizacijos klausimais metu.

²⁶ Pavyzdžiui, su Pasaulio prekybos organizacija ir Jungtinių Tautų komitetais.

²⁷ <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements/>.

²⁸ OL L 161, 2014 5 29, p. 3–2137.

²⁹ Rytų partnerystė (angl. EaP) – tai bendra iniciatyva, kurią įgyvendinant dalyvauja ES, jos valstybės narės ir šešios Rytų Europos šalys partnerės: Armėnija, Azerbaidžanas, Baltarusija, Gruzija, Moldovos Respublika ir Ukraina.

³⁰ COM(2017) 763 *final*.

³¹ JOIN(2018) 31

³² http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-18-4687_lt.htm

³³ <https://webgate.ec.europa.eu/cesip/>.

³⁴ www.indico-ictstandards.eu; www.standict.eu

arba nacionalinėms standartizacijos priemonėms, teikti su standartizacija susijusią informaciją ir palengvinti dvišalį bendradarbiavimą standartizacijos klausimais.

Be to, šiais veiksmais bus remiamos Europos įmonės, kurioms dėl su standartizacija susijusių problemų sudėtinga patekti į ne ES rinkas. Komisija planuoja atnaujinti šiuo metu Indijoje įgyvendinamą projektą ir jį vykdyti nuo 2019 m. vidurio iki 2022 m. Komisija padės Europoje rengti Trečiosios kartos partnerystės projekto (angl. *3rd Generation Partnership Project*, 3GPP) susitikimus, kad įvairiems pagrindinių Europos pramonės subjektų, įskaitant MVĮ, akademinę bendruomenę ir mokslinių tyrimų institucijas, atstovams būtų sudaromos palankesnės sąlygos aktyviai dalyvauti šiuose susitikimuose.

4. Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė

4.1. Valdymas

Norint laiku parengti aukštos kokybės standartus, reikia, kad abi Europos standartizacijos viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės šalys nuolat bendradarbiautų ir viena kita pasitikėtų.

Visų pirma, tiek viešojo, tiek privačiojo sektorių atstovai ypatingą dėmesį turi skirti darniųjų standartų, kuriais suteikiama atitikties reikalavimams prielaida, kokybei. Tokio tipo standartas turi atitikti naujausią teismų praktiką šiuo atžvilgiu, atitikti Europos standartizacijos reglamentą ir atitinkamų sektorių teisės aktų teisinius reikalavimus. Remdamasi ta naujausia teismų praktika, Komisija toliau iš naujo vertins savo procedūras ir jas taikys drauge su suinteresuotaisiais subjektais įgyvendindama 2016 m. pradėtą Bendrą standartizacijos iniciatyvą ir Darniųjų standartų nuorodų veiksmų planą, dėl kurio Komisija ir Europos standartizacijos organizacijos susitarė 2017 m.³⁵ Europos standartizacijos organizacijos raginamos pirmenybę teikti darniesiems standartams, į kuriuos nuorodų nepateikta, kad būtų laikomasi rinkoje privalomų teisės aktų leidėjo nustatytų aukštos kokybės standartų ir laiku pateikiamos nuorodos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Siekdama įgyvendinti tą veiksmų planą, Komisija 2019 m. daugiausia dėmesio skirs tolesniam naujosios 2018 m. įdiegtos darniųjų standartų konsultantų sistemos stiprinimui. Ši sistema buvo sukurta siekiant patikrinti ir įvertinti darniųjų standartų projektų kokybę ir jų atitiktį atitinkamiems Sąjungos teisės aktams ir politikai.

Komisija toliau remis valdymo procesą palaikydama nuolatinius struktūrinius dialogus su Europos standartizacijos organizacijomis. Atrodo, kad ši priemonė yra naudinga sistema, skirta greitam kliūčių šalinimui ir veiksmingam sutartų veiksmų įgyvendinimui.

³⁵ Žr. Komisijos tarnybų darbiniame dokumente SWD(2018) 15 pateiktą veiksmų planą.

4.2. *Itraukumas*

Komisija dar kartą ragina Europos standartizacijos organizacijas, nacionalines standartizacijos institucijas³⁶ ir III priede išvardytas organizacijas (SBS, ANEC, ETUC ir ECOS)³⁷ toliau dėti pastangas, siekiant užtikrinti suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą ir stiprinti jų bendradarbiavimą, prireikus pritaikant savo vidaus taisykles ir procedūras.

Komisija ketina parodyti teigiamą įtraukimo poveikį Europos standartizacijos kokybei ir jo pajėgumus pasiekti pažangiausius rezultatus, galinčius padėti didinti pramonės konkurencingumą, kartu atsižvelgiant į mažųjų įmonių ir pilietinės visuomenės poreikius. Todėl Komisija paprašys organizacijos SBS, Europos standartizacijos srityje atstovaujančios mažosioms įmonėms, pateikti konkrečių pavyzdžių, iš kurių būtų matyti, kaip, MVI dalyvaujant standartizacijos procese, didinamas konkurencingumas ir atitinkamai kuriama pridėtinė vertė. Analogiškai aplinkosaugos, vartotojų ir darbuotojų interesams atstovaujančios organizacijos (ANEC, ETUC ir ECOS) turėtų pateikti pavyzdžių, iš kurių būtų matyti, kaip jų dalyvavimas standartizacijos procese duoda naudos platesnei visuomenei. Tokie pavyzdžiai gali padėti nustatyti lyginamuosius standartus ir geriausią patirtį, kuriais galėtų vadovautis kitos organizacijos.

Be to, būtų naudinga, jeigu III priede išvardytos organizacijos stiprintų ir pabrėžtų ryšius, užmegztus su savo šalininkais įvairiose valstybėse narėse. Svarbu, kad jų nacionaliniai nariai suprastų III priede išvardytų organizacijų dalyvavimo Europos standartizacijos procesuose teikiamą naudą ir didintų šių organizacijų teisėtumą.

Europos standartizacijos organizacijos taip pat turėtų pranešti apie atvejus, kai nepakankamai atstovaujамų suinteresuotųjų subjektų, visų pirma III priede išvardytų organizacijų, dalyvavimas duoda naudos Europos standartizacijos sistemai ir jos veikimo būdai.

Komisija įtraukimo klausimą ir susijusius sunkumus toliau nagrinės palaikydama dvišalį dialogą su Tarptautine standartizacijos organizacija (angl. ISO) ir Tarptautine elektrotechnikos komisija (angl. IEC).

4.3. *Reglamento vertinimas*

Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos 24 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Komisija iki 2015 m. gruodžio 31 d., o vėliau – kas penkerius metus pateiks Europos Parlamentui ir Tarybai šio reglamento įgyvendinimo ataskaitą.

Atsižvelgdama į tai, Komisija 2019 m. pradės nepriklausomą Europos standartizacijos sistemos peržiūrą, kad įvertintų jos veikimo rezultatus. Ši nepriklausoma peržiūra bus

³⁶ Nacionalinės standartizacijos institucijos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 2 straipsnyje.

³⁷ [Mažųjų įmonių standartai](#), [Europos vartotojų balsas standartizacijos srityje](#), [Europos profesinių sąjungų konfederacija](#) ir [Europos standartizacijos visuomeninių aplinkosaugos organizacijų asociacija](#).

grindžiama Bendros standartizacijos iniciatyvos, taip pat galbūt standartizacijos poveikio tyrimo rezultatais.

4.4. Europos standartizacijos finansavimas

2020 m. gruodžio mėn. baigs galioti dabartiniai su CEN, CENELEC ir ETSI sudaryti partnerystės pagrindų susitarimai, kurie yra Sąjungos Europos standartizacijai skiriamo finansavimo teisinis pagrindas. Siekdama mažinti Europos standartizacijos organizacijoms tenkančią administracinę naštą ir sudaryti sąlygas visoms nacionalinėms standartizacijos institucijoms dalyvauti rengiant standartus, Komisija įvertins naujas galimas priemones, kuriomis būtų siekiama supaprastinti Europos standartizacijos finansavimą, šiuo tikslu fiksuotąsias sumas skiriant visų rūšių dotacijoms. Kad apskaičiuotų fiksuotuosius vieneto įkainius ir fiksuotąsias sumas, Komisija paprašys Europos standartizacijos organizacijų pateikti savo metodikas, statistinius duomenis ir audito sertifikatus.

Be to, atsižvelgdama į būsimus partnerystės pagrindų susitarimus, kurių terminai atitinka kitos daugiametės finansinės programos (2021–2027 m. DFP) terminą, Komisija kartu su Europos standartizacijos organizacijomis ir III priede išvardytais organizacijomis išnagrinės, kaip būtų geriausia apibrėžti atnaujintus pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius (PVR) ir jų taikymą atitinkamose jų veiklos srityse. Derybos dėl būsimų partnerystės pagrindų susitarimų bus pradėtos 2019 m.

5. Bendros standartizacijos iniciatyvos (BSI) tikslų įgyvendinimas

Bendra standartizacijos iniciatyva įgyvendinama remiantis bendra standartizacijos vizija, kuri grindžiama tarpusavyje sutartais pagrindiniais principais. Nuo 2016 m. birželio mėn., kai buvo pasirašyta ši iniciatyva, suinteresuotieji subjektai yra jos įgyvendinimo varomoji jėga, o Komisija sudaro šiam procesui palankesnes sąlygas. Iš esmės ši iniciatyva bus baigta įgyvendinti 2019 m. Todėl Komisija išnagrinės pasiektus rezultatus. Jie skirstomi į tris kategorijas:

1. informuotumas, švietimas ir supratimas apie Europos standartizavimo sistemą;
2. koordinavimas, bendradarbiavimas, skaidrumas ir įtraukumas;
3. konkurencingumas ir tarptautinis aspektas.

5.1. Standartizacijos poveikio ekonomikai ir visuomenei tyrimas

Remiant ekonomikos augimą, standartai atlieka labai svarbų, nors kartais ir nematomą vaidmenį, nes padeda didinti našumą ir konkurencingumą, diegti daugiau inovacijų ir didinti visuomenės gerovę. Be to, standartų poveikis įmonėse ir jų tiekimo grandinėse dar nėra gerai suprantamas. Tas pats pasakytina ir apie viešąjį sektorių, kuriame ne visada žinoma ir turima informacijos apie naudojimosi standartais formuojant viešąją politiką poveikį.

Todėl, atsižvelgdama į Tarybos raginimą ir vadovaudamasi Bendra standartizacijos iniciatyva, Komisija rengiasi atlikti standartizacijos poveikio ES ekonomikai ir visuomenei tyrimą. Konkursą, kuriuo pradedamas šis tyrimas, planuojama paskelbti 2018 m. Jis bus papildomas 2017 m. pradėta galimybių studija.